

Margrite Kalverboer: de Kinderombudsvrouw

Ze spreekt met kinderen met ernstig psychiatrische problemen, eetstoornissen, armoede, achterstandsjongeren, kinderen van ouders met psychiatrische problemen, zwerfjongeren. Maar ook kinderen die eigenlijk 'gewoon' prima in hun vel zitten. Kinderombudsvrouw Margrite Kalverboer weet wat kinderen beweegt en wat ze nodig hebben. Het derde deel van Kans voor de Veenkoloniën richt zich meer op de kinderen en jongeren. Belangrijkste aanbeveling van de Kinderombudsvrouw? Praat met kinderen, want ze hebben soms oplossingen nodig voor onverwachte problemen.

Vraag aan kinderen wat ze nodig hebben

Het instituut Kinderombudsman heeft vorig jaar een rapport geschreven over het welbevinden van kinderen in het aardgasgebied. Eerder over kinderen die opgroeien in armoede. Wat kan Kans voor de Veenkoloniën daarvan leren?

Kinderen hebben vaak te maken met een stapeling van vergelijkbare problemen. Dat zal in de Veenkoloniën niet anders zijn. In het armoedeonderzoek hebben we onderzocht op welk moment kinderen door de bodem heen zakten. Als er alleen sprake is van armoede, dan is dat voor kinderen nog wel te doen. Maar als er meer zaken spelen - EN armoede EN een scheiding EN op school niet goed kunnen meekomen of in de jeugdhulp terecht komen - dan geven kinderen hun leven vaak een onvoldoende.

Er zijn allerlei financiële pakketten voor kinderen in achterstandssituaties, zodat er een laptop kan komen voor school of een fiets. Of ze kunnen naar sport. Allemaal heel belangrijk. Maak je hebt er niks aan als je moeder de laptop meteen verkoopt omdat er geen geld is. Of als niemand zin heeft om jou naar de voetbalclub te brengen of om je sportkleden te wassen. Vraag er als organisaties dus naar hoe het leven er thuis uit ziet.

Ouders in armoede leven van dag tot dag: ze vragen zich af hoe ze de drie dagen overbruggen tussen de Voedselbank en het moment dat ze geld vanuit de schuldsanering krijgen. De kinderen zien een heleboel folders op tafel liggen waar de goedkoopste aanbiedingen zijn. Dat is erg stressvol voor kinderen.

Als je moeder of vader alleen maar met de dagelijkse dingen bezig is, denk je zelf ook niet zo makkelijk na over wat je zou willen met je leven. Kinderen vinden het daarom het belangrijkste dat je met hen praat, dat je de tijd neemt, echte aandacht aan ze besteed en dat je luistert. Je bent er niet met de regelingen voor fiets en laptop.

Het gaat in de Veenkoloniën om gezondheidsverschillen. Heeft het zin om dan te focussen op jeugd? Want die zijn allemaal nog wel gezond.

Als je focust op gezondheid moet je alles wat kinderen nodig hebben daarin meenemen: de rol van ouders, de leefomgeving, stress. Als je goed voor kinderen zorgt, heb je ook minder jeugdzorg nodig.

Kinderen hebben soms oplossingen voor onverwachte problemen nodig: in het aardbevingsgebied spraken we kinderen van wie alle spullen in de opslag staan omdat er al vier keer een andere datum is afgesproken voor de versterking van hun huis. Daar hebben ze last van. Maar als je dan vraagt wat ze nodig hebben, komen

ze met dingen waar ik als volwassene niet snel aan denkt: een bankje buiten waar ze met vrienden kunnen afspreken bijvoorbeeld. Een meisje vertelde dat ze thuis niet meer durfde te zingen omdat de aannemer en de werklieden in en uit liepen. Ze mist een plekje voor zichzelf, waar je ook in je onderbroek kan rondlopen. Een ander kind maakte zich zorgen over de hond en of er wel een veldje zou zijn om die uit te laten op hun tijdelijke adres. Als we dat soort vragen van kinderen kunnen oplossen, nemen we als volwassenen veel stress weg. Praat dus met ze.

Wat betekent dit alles voor de Veenkoloniën: wie is aan zet?

In de Veenkoloniën is iedereen aan zet. Kinderen zijn zelf niet expliciet bezig met hun gezondheid. Het belangrijkste in hun leven is hun familie en 'echte aandacht'. Dat heeft te maken met thuis: ouders kunnen geen echte aandacht geven als ze zich zorgen maken over deurwaarders of hun scheiding.

Dan kom je toch op de integrale aanpak uit. School, ooms of tantes, burens kunnen ook vragen hoe het met een kind gaat. Gemeentes zouden iemand met verstand van kinderen moeten betrekken bij de besluiten die ze nemen. Zorg er als overheid voor dat ouders van kinderen die in een achterstandssituatie zitten niet ieder jaar opnieuw alle aanvragen moeten invullen. Van velen wéét je al dat hun situatie niet zomaar verandert.

Kinderen leven in dit gebied vaker dan elders in armoede van generatie op generatie. Dat is landelijk niet de grootste groep van kinderen in armoede, maar deze groep vereist wel een andere aanpak: deze kinderen moet je perspectief bieden, laten zien dat het ook anders kan. Ouders die geen toekomstdromen hebben, kunnen dat hun kinderen vaak ook niet meegeven. Dat moeten anderen dus doen.

Dat kan ook op de sportclub zijn. FC Utrecht heeft zijn eigen jongerenwerkers: Jongens uit hetzelfde milieu als de jongeren van de spreekkoren die met vuurwerk gooien op de tribune. Zij zijn voortrekkers, rolmodellen die ze vertrouwen. Ze laten zien dat er ook een andere weg is. We hebben dat ouderwetse buurtwerk heel lang niet gehad. Dit zijn de mensen die in de gaten houden dat de kinderen niet alleen een sportpasje hebben maar ook op de club komen. Ik weet niet of voetbalclubs in het noorden ook zoiets doen.

Zorg dus dat als gemeente, als zorgorganisatie kinderen van 0 tot 18 jaar in beeld hebt en dat je weet wat het perspectief van kinderen zou kunnen zijn. Doe dat op alle fronten. Werk samen. We moeten het met z'n allen doen.

